

Anmeldelse:

Utviklingslære, samfunn og kristendom

Fred er ej det bedste men at man noget vil.

Videnskabsteoretisk essay af Ole Jørgen Anfinsen.

Af Dr. Phil. Jens Peter Reus Christensen

nogle af de vanskeligere.

ORIGOs redaktion har bedt mig skrive en anmeldelse af Anfinsens essay om kristendom og udviklingslære. Jeg skal i dette tilfælde begynde med konklusionen! Jeg er tydeligvis en hel del mere negativ over for udviklingslæren end O. J. Anfinsen, selv om forskellen ikke er en gabende kløft.

I min ungdom havde jeg en studiekammerat, som var zoolog og afgjort evolutionist. Hans situation var dermed - naturligvis efter min mening - stærkt "schizofren". Men jeg tør ikke sige han var mindre kristen end jeg selv, og han deltog sammen med mig i en lille gruppe, der drev samtalemission på universitetet. Alligevel mener jeg, at han havde sin kristendom på trods af evolutionismen og meget vel kunne være skadet af denne (evolutionismen) som kristen. Man kan efter min mening ikke være fuldt ud tilhænger af udviklingslæren (og have virkelig forståelse af konsekvenserne) uden at skades på sin kristne tro. På den baggrund mener jeg, at en afhandling som Anfinsens er vigtig i vor tid, hvor mange trækkes med i en udvikling, der i sine konsekvenser til slut kan føre dem hen, hvor de ikke ønsker at gå. Og der er ikke mange, der kan gøre opmærksom på at udviklingslæren *ikke er et must*. Altså er Anfinsens afhandling vigtig, skønt jeg synes han måske giver udviklingslæren mere end nødvendigt.

Der findes en håndfuld vigtige punkter, hvor de fleste kristne og evolutionister mener, at klassisk kristen tro og udviklingslære (fremover kaldet evolutionisme!) må føre til forskellige konklusioner. Heldigt for bedømmelsen af Anfinsens afhandling er det, at han ikke sniger sig uden om

Evolutionister mener som regel, at jorden og universet må være adskillige milliarder år gamle. Som regel mindst en "håndfuld" milliarder år. Mange kristne finder dette i strid med bibelsk opfattelse. Jeg kan ikke andet end give Anfinsen ret i, at ingen af de bibelske skrifter tager stilling eller mener at tage stilling til spørgsmålet om jorden og/eller universets alder. Men hermed er "vanskelighederne" ikke alle løst som også Anfinsen er klar over.

Det er af meget gode grunde (Anfinsen nævner en god del af disse) en helt anden sag med menneskehedens alder! Ganske vist findes der ingen mulighed for at udregne denne alder ud fra Bibelen, men det kan ikke forenes med klassisk kristendom, at menneskeheden er biologisk efterkommer af abelignende dyr og næppe heller, at menneskeheden er mere end nogle få snese årtusinder gammel. Naturligvis er der kristne med andre opfattelser (f.eks. min ungdomskammerat) men ... De grunde, der er til denne opfattelse og udførlig diskussion af dem, kan man finde i enten Anfinsens artikel eller den litteratur, han henviser til.

Underligt nok har jeg i *ingen* litteratur, hvor denne problemstilling er diskuteret, fundet en meget nærliggende overvejelse, nemlig at hvis universet er milliarder af lysår stort, så kan det måske også være milliarder af år gammelt. Relativitetsteorien og kvantemekanikken bruges normalt i forsøg på at lave teorier for universets struktur, herunder begyndelse og eventuel ende. Disse teorier synes at være matematisk ikke fuldt forenelige, så bare af den grund må slige beskrivelser være "poesi". Desuden er det uforeneligt med Ein-

steins relativitetsteori at have en "lineær" model af tiden og rummets struktur (d.v.s. hvis begivenhed A er 10 år siden B og B 10 år siden C, så er A 20 år siden C). En sådan model kan kun gælde tilnærmet, hvis vi bruger et "rigtigt" koordinatsystem, der f.eks. kan betragtes fast relativt til fikstjernerne. Altså må rumtiden være stærkt ikke-lineær i eventuel "begyndelsespunkt" og/eller "slutpunkt".

Jeg synes, denne problemstilling bør nævnes her, da jeg synes, at der er en stærk analogi mellem tidens dybder bagud og det fysiske univers størrelse og form. Skulle man så gætte ud fra denne analogi, må universet nok antages at være adskillige hundrede millioner år gammelt (lysår stort) før spørgsmålstegnene bliver for store. Måling af de store astronomiske afstande er stærkt analog til måling af geologiske tidsperioder, men måske lidt mere sikker??

Hvad skal den "almindelige" kristne med en afhandling som Anfindsens, der jo er et eksamenprojekt fra det Matematisk-Naturvidenskabelige Fakultet i Oslo. Det kan jo være meget interessant, men hvem kommer til tro af at læse den? Svaret på slikt spørgsmål må nok være, at vi lever i en tid, hvor de evolutionistiske tankegange er så dominerende, at de afgør folks mening om mange spørgsmål uden at de er sig det bevidst. At komme hen, hvor man ikke vil ideologisk set, er en betydelig risiko for *alle* mennesker i dag. Vi møder

alle mennesker, som "ved" at videnskaben har bevist, at vi stammer fra aberne, og at Bibelen tager fejl. De siger, at der intet syndefald var, og at ingen forsoning var nødvendig i Guds husholdning. Hvad hjælper det, at vi tror på Gud, hvis det således er en helt *anden* Gud, vi tror på?? Guds eksistens - men hvilken Gud?? Her kan *først* skriften hjælpe os, men dernæst kan den i Anfindsens artikel omtalte litteratur og diskussion give os en nyttig viden om vor tid. Denne viden er, tror jeg, uundværlig i den kamp med hedenskabet, som hver tid må føre på ny. n

Ole Jørgen Anfindsens essay kan lettest fås over internettet via hans home-page, som har adressen:

<http://www.unik.no/~ttolge/mnvit>

På denne home-page har Anfindsen i øvrigt samlet en række interessante links til andre home-pages, som indeholder en mængde interessante oplysninger og diskussioner bl.a. om forholdet mellem tro og videnskab.

På ORIGOs home-page (se nærmere s. 24) er der naturligvis også en link til Ole Jørgen Anfindsens interessante home-page.

Red.

Næste årgang af ORIGO

Det er nu tid til at bestille næste årgang af ORIGO. Det foregår lettest ved at benytte det vedlagte girokort. Husk at skrive tydeligt navn og adresse.

Vi vil fra redaktionens side benytte lejligheden til at sige tak til de mange af bladets venner, som gennem året har støttet ORIGOs arbejde med gaver. På den måde er det blevet lettere

for os at tage nye initiativer og alligevel fastholde prisen på et årsabonnement på 90 kr.

Alle henvendelse vedrørende abonnement på ORIGO bedes rettet til:

Anton Øhrstrøm
Dværgbakken 25
2730 Herlev
tlf. 44 94 27 58